

Project O703: Samen zonder schade

Beschrijving van het project

Iedereen die werkzaam is in de ondiepe ondergrond kent het fenomeen: de kabels en leidingen liggen nooit waar je ze verwacht! Hierdoor ontstaan schades aan de netten, maar ook geregeld vertraging in de uitvoering, een hoop discussie en zelfs rechtszaken. Iedereen heeft er last van en iedereen maakt onnodige kosten.

Een aantal voorbeelden van de huidige situatie:

- Veel kabels en leidingen zijn aangelegd in de tijd dat netbeheer en overheid in één hand waren, zonder vergunningprocessen, en zonder digitale registratie. Het netbeheer is verzelfstandigd en de netbeheerders hebben de spaghetti aan kabels en leidingen en de 'registratie' meegeleverd gekregen.
- Ook zien we dat de uitvoering van een tracé anders wordt, omdat de bedachte locatie niet blijkt te passen, terwijl de registratie niet verandert.
- De rechtspraak leidt er vaak toe dat het netbeheerders niet toegerekend wordt dat hun net niet ligt binnen de marges die de wet eraan stelt, omdat er veel externe factoren zijn die ertoe kunnen leiden dat er afwijkingen zijn. Het gevolg is dat er een cirkel ontstaat van partijen die er last van hebben, maar niet de volledige verantwoordelijkheid hebben om het op te lossen. Op de strafmaat wordt niet volledig gehandhaafd, waardoor het een ecosysteem blijft dat zichzelf in leven houdt.

De praktijk leert dat de verplichtingen zoals Wibon, Toezicht, Agentschap telecom en rechtspraak, evenals de voor handen zijnde tools en middelen - zoals onder andere de CROW 500 - niet voldoende wordt toegepast door de ketenpartners. Uit onderzoek blijkt namelijk dat de schadecijfers amper dalen, zoals ook uit het recent gepubliceerde onderzoek van het ministerie van EZK samen met agentschap Telecom.

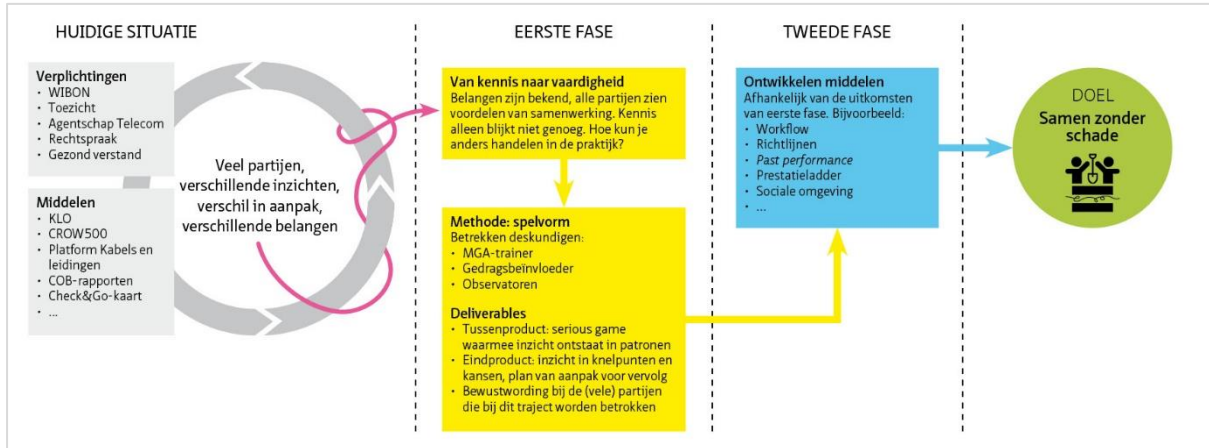
Probleemstelling/doelstelling

We zien dat het huidige systeem van wetten, boetes en doorschuiven van risico's en verantwoordelijkheden onvoldoende effectief is en willen dit onderwerp vanuit een positieve insteek benaderen, door middel van *stimuleren in plaats van straffen*.

Het doel van het project "Samen zonder schade" is om de cultuur en werkwijze van het 'moeten' binnen het zorgvuldig graafproces te veranderen in een samenwerkingsverband van 'willen'. Hierbij is het mechanisme van gedeelde belangen het doel en de producten in een samenwerkingsverband een middel.

We hebben allerlei wetten, regels, richtlijnen, toezicht en stappenplannen en zien dat deze onvoldoende helpen. De verschillende organisaties hebben de focus vooral op het eigen belang en kunnen en hoeven (!) zonder hulp het grote geheel niet te overzien. Door uit te zoeken wat de belangen en de redenen zijn waarom we elkaar in deze situatie houden, maar vooral ook wat een partij beweegt om vanuit zijn eigen belang bij te dragen aan een groter geheel, weten we wat er nodig is om te veranderen. Er zijn uiteraard ideeën over de middelen en methoden die een positieve bijdrage kunnen leveren, maar tijdens dit traject gaat blijken of de betrokkenen dit ook zo ervaren.

Dit project wordt in twee fases opgesplitst:

Tijdens de eerste fase zullen we als eerste onderzoeken wat er nu echt speelt, ook onderhuids, en gaat het niet om meer letters op papier maar zal de focus liggen op de menselijke component door in gesprek te gaan, te luisteren en met elkaar te werken aan de nodige cultuuromslag. In dit traject zal het COB samen met het KLO (Kabel en leidingoverleg) optrekken. Beide organisaties hebben tot nu toe eigen wegen afgelegd, maar zien duidelijk een gezamenlijk doel, waar wij elkaar kunnen versterken. Met beide achterbannen zal de eerste fase worden opgepakt, waarbij het COB als trekker optreedt.

Tijdens de tweede fase worden tools ontwikkeld en een sociale omgeving ingericht. De zorgvuldig graven opgave vraagt niet om een enkele stimulans voor een grondroerder om afwijkingen te melden, maar om een andere manier van samenwerken door alle ketenpartners. In andere branches wordt zo'n samenwerking vormgegeven door een keten brede code in te stellen, die gekoppeld is aan een community. Binnen de community worden voordelen behaald door participerende partijen als ze zich houden aan de principes die gelden en als zij gebruik maken van de middelen die voorhanden zijn, waartoe in ieder geval de bestaande middelen zoals de CROW 500 behoort. Tijdens deze fase is duidelijk op welke manier het stimuleren in plaats van straffen binnen deze branche kans van slagen heeft en op welke manier de community vormgegeven dient te worden.

Voor de borging van ieders belang en de stimulans om te participeren in de community worden tools en principes ontwikkeld, waarvan uit het onderzoek tijdens de eerste fase blijkt dat de behoefte er is en waarvan aangetoond is dat zij bedragen aan het ecosysteem. Tijdens deze fase wordt door het COB, het KLO en het CROW samen opgetrokken. Het beoogde resultaat is dat de gehele keten een verzameling van bestaande en aangevulde middelen implementeert en uitdraagt, waarbij de kennis- en belangenorganisaties faciliteren, in plaats van andersom.

Plan van aanpak, inclusief mijlpalen

Resultaat eerste fase

- De mensen
Aan het eind van de eerste fase zullen we een groep betrokken hebben die naast hun eigen belang het algemeen belang én de mogelijkheden om daarop te acteren zien, waardoor een cultuuromslag mogelijk is. De issues waar men tegenaan loopt zijn duidelijk in beeld en niet alleen de eigen issues. Er is met elkaar nagedacht over oplossingen om echt samen en zonder schade te werken.
- Een tussenproduct
Er is een serious game ontwikkeld en uitgetest, gespeeld met een groep betrokkenen. Dat spel komt vrij beschikbaar voor iedereen die het wil gebruiken en er zijn mensen die als spelleider kunnen helpen met verspreiden en bewustwordingsproces.
- Toch letters
Er komt een document waarin de knelpunten, de kansen en een plan van aanpak voor het vervolg terug komen, dat de basis vormt van de tweede fase. Ook dat document komt vrij beschikbaar.

Tweede fase

- De mensen
Er is een groep mensen die als klankbord/vraagbaak kan fungeren voor de producten die ontwikkeld worden, dat zijn tevens de mensen die worden meegenomen in het bewustwordingsproces.
- Producten
Het zou geen recht doen aan dit traject als hier al concrete producten genoemd worden, omdat we daar de eerste fase voor zullen gebruiken. Wat we wel zeker weten is dat een sociale omgeving nodig is waar dit gedachtengoed geborgd wordt. Er zullen ongetwijfeld ook richtlijnen, workflows etc nodig zijn om de conclusies vanuit de eerste fase verder te brengen

Deelnemende partijen

Volgt

Deliverables

Activiteit/Deliverable	Resultaat	Geplande datum
Stappen binnen de eerste fase		
1) Eerste opzet serious game	Vorbereidingen getroffen, deskundigen betrokken (gedragsbeïnvloeder, MGA trainer), stakeholders zijn betrokken en deelnemers investeren hun tijd.	Vanwege Corona is de aanlooptijd ruim gehouden. augustus/september
2) Sessies knelpunten in beeld	Overzicht van knelpunten, bewustwording bij deelnemers van de knelpunten, inzicht in eigen gedrag en gedrag van andere betrokkenen. Gedrag is geobserveerd en input verzameld tbv het eindproduct.	oktober/ november
3) Sessies oplossingen in beeld	Overzicht van oplossingsrichtingen, bewustwording bij deelnemers hiervan, inzicht in eigen gedrag en gedrag van andere betrokkenen. Oplossingsrichtingen zijn verzameld, gerelateerd aan de knelpunten.	december/januari
4) Definitieve versie serious game gereed	Opzet serious game is verbeterd, aangepast en optimaal. Tussenproduct is gereed. Gedragsverandering in de keten wordt meer en meer verankerd.	januari
5) Einddocument met knelpunten, kansen en pva voor vervolgstappen gereed	Oplevering van knelpunten kansen en insteek voor vervolgtraject. (vóór het Flexival 2021)	februari/maart